لبنان

LIPANAN
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
Place des Canons
Rue d'Italie N°. 9
ԲԵՅՐՈՒԹ
Directeur Responsable
M. ADJEMIAN

Պատասխանատու Տնօրէն
Ս. ԱՃԷՄԵԱՆ

Գնմանեցին	Տարի	Վ.կես
Տեղական	250	125 ն գ.
Սուրիա	300	150 »
Արտասահման	100	50 ֆր
Ամերիկա	6	3 Տոլ.

Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր

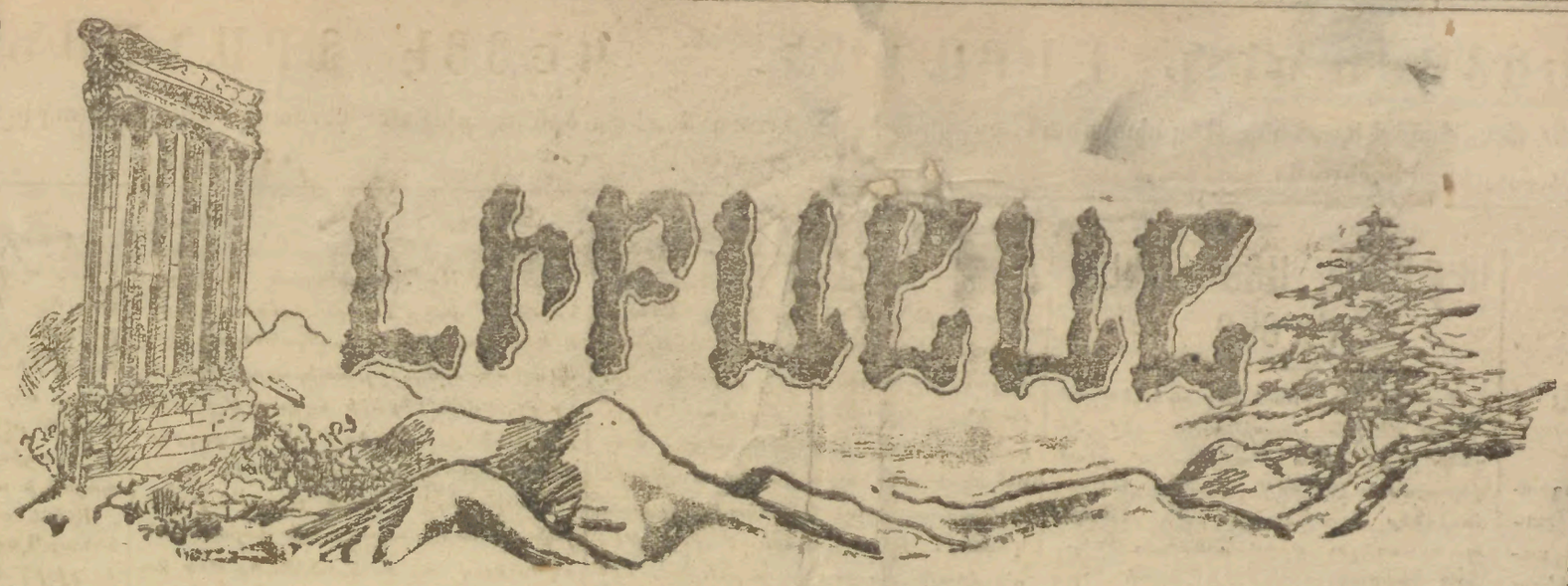

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
1
ՍԵՊՏ. 1925

Հասցէ՝
Rédaction
"LIPANAN"
BEYROUTH
- SYRIE -

Ազատակիցները պատասխանատու են իրենց սեռագրութեանց

Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 130

ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԳՇ. ՈՒՐ. ՕՐԵՐԸ:

ՆՈՐ ԵՌԱՆԴ, ՆՈՐ ԿՈՐՈՎ

« Ամեն Զարիֆ
Բարիք կը ծնի »

Հայաստանի մայրաքաղաքի՝ Երեւանի գլխուն վերջերս եկած աղէտը՝ պատահաւ եղաւ որպէսզի ամբողջ գաղութահայութիւնը իր աչքերը սեւեռէ դէպի Մասիս դէպի Արարատի սարբորը, ու նոր կորովով մը, նոր եռանդով մը լծուի փրկարարաբար և շինարար աշխատանքի։ Արտասահմանէն կամ բոլոր գաղութներէն աղէտեալներուն օգնութեան փութալու ձեռնարկներ կը յառաջացուին և լուրջ աշխատանքներ կատարելու փոյթեր անպակաս են, ու այս խիստ գնահատելի գործունէութեան մասին ամէն շաբաթուայ ընթացքին նորանոր լուրեր կը հասնին, որոնց համար մենք իսկապէս հրճուելու պատճառներ ունինք։

Մեր քաղաքական կազմակերպութիւնները, մեր բարեգործական, աղքատախնամ Հ. Կ. Խաչ եւայլ մարմիններ, որոնց կատարած դերը անցեալին մէջ անժխտելի է, այսօր՝ անոնց բոլորն ալ սրտցաւօրէն կ'աշխատին իրենց մայրերի երկրին, քոյրերուն ու եղբայրներուն, եւ մասնաւորապէս՝ բազմահազար որբ—որբուհիներուն օգնութեան փութալ դրական կերպով։ Ահաւասիկ հայու վայել գործ,

Եւ դարձեալ հայ աղջիկ իրենց երուն օգտակար ըլլալու փորձին կը դիմէ ցեղին ամենանեղ բոպէներուն մէջ, ասիկա, դժբաղդաբար սովորութիւն դարձած է մեր ժողովուրդին ու կարծել թէ շաղուած է հայուն նկարագրին հետ։ Բարեբաղդաբար, այս առաւելութենէն չեն զրկուած, գոնէ՝ տեսակ մը մխիթարանք է...։

Թերթերը, վերջերս սչտի անուն ուրախութեամբ արձանագրեցին կարգ մը բարենպատակ ձեռնարկներ, որոնց մասին լուռ անցնելը անչուշտ պատմութեան առջև ամօթաբեր մնալ պիտի նշանակէր։ Ամերիկայի մէջ, երկու քոյր կազմակերպութիւններ ծախսաձեռնութիւնը ունեցան իրենց համակրանքի և անաչառ ոգիին ապացոյցը տալու առթիւ իր կարգին շնորհաւորելի ձեռնարկներու դիմաց։ Անոնցմէ մին՝ Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան Բ. յսլոնի Մ—ճիլը երեք հազար տոլար արժողութեամբ հոգազործական հսկայ մեքենայ մը նուիրեց Հայաստանի երկրագործական ճիւղին, իր բոլոր մասերովը եւ որոշեց մասնագէտ պաշտօնեայ մը եւս միասին ղրկել. իսկ Հ. Ճ. Դաշնակցութեան ամերիկայի շրջանը հանգանակութեան ձեռնարկած ըլլալով՝ իր կողմէ առաջին անգամ հազար տոլ. նուիրեց։

Դարձեալ ուրախութեամբ լսեցինք թէ Մարսիլիոյ Հ. Կ Խաչի մասնաճիւղը հազար ֆրանք նուիրած է Երեւանի աղէտեալներուն, միանգամայն՝ ուրիշ շատ մը վայրերէ նոյնօրինակ ձեռնարկներ յառաջացուած են և տակաւին կը շարունակուին ամէն պարագայի տակ նպատակը բարի է և պէտք չէ գաղտ թիւերը անաւարբեր մնան, ինչ որ՝ հաւանականութենէ շատ հեռու է։

Նոր եռանդ, նոր կորով ցոյց տանք մեր հայրենիքին հանդէպ, ասիկա պայմանագրական երեւոյթ պիտի նկատել ամէն հայու համար։ Երեւանի մեծ աղէտը թող միջոց մը ըլլայ գաղութահայութիւնը իր Մայր—Հայրենիքին արտակարգ պէտքերուն համար, և, մրքան ուրախութիւն պարագայ պիտի նկատուի այն բոպէն՝ որ բարեկամ երկրին դուռը, բոլորովին օտար հորիզոնի տակ իր քնակէ. հաստատող բազմահազար հայութիւնը, օր մը, մօտիկ օր մը, զանգուածային և մէկ ճակատէ ներկայացնող հաւաքականութեամբ դիմէ դէպի հայրենի օճախը, մայրենի հողը, դէպի Հայաստան։

Լիայոյս ենք որ, չի պիտի ուշանայ այդ երանելի բոպէն, այդ քաղցրատեսիլ օրը, ամբողջ հայ ժողովուրդը՝ մէկ սիրտ, մէկ հոգիով իր աչքերը սեւեռէ Մասիսի ստորոտին, Հայաստանի մայրաքաղաքը եղող Երեւանի՝ դէր այսօր անթիւ ու անհամար հրաշալիքներ կը կատարուին այն տեղ հայ աշխատաւորներու ճկուն ու հաստատ բազուկներուն միջոցաւ։

«Հայաստանի Կոչնակ», շատ իրաւացիօրէն դիտել կուտար, թէ ընդհանուր պատերազմէն քիչ առաջ, երբ հայութիւնը կ'ապրէր խաղաղ ... ու շինարար կեանք մը, թրքահայաստանը կը հրճուէր ապագայ գալիք երաշխներու արդիւնքը հանդիսացող այլազան ու մխիթարեցուցիչ շատ մը տեսիլքներով, այն ատեն, հանուր հայութիւնը կը հպարտանար և կը հրճուէր իր փոքրիկ մէկ Զէյթունովը ազգի սիրուն անձնուիրաբար զոհուելու պատրաստակամութիւն ցոյց առաւ այդ գժբաղդ գիւղաքաղաքովը. իսկ, այսօր որ ունինք մեր իսկական հողը, ինքնավար և ազատ երկիրը, և որ դաբերուերաշխ իրական ացած է դեռ ինչ պատճառներ կրնանք ունենալ՝ որպէսզի՝ մեր անձերուն անտարբերութեամբ չուզենք մեր եռանդը, մեր կորովը ի սպաս դնել Մայր— Հայրենիքի հաշուոյն. տակաւին ըսպասելիքնե՞ր ունինք Ո՛չ։

Թող հայ աշխատաւորութիւնը մի անգամ ընդ միշտ համոզուած ըլլայ՝ թէ իր վերջին կայանը Հայաստանն է, անկէ դուրս ոչ մէկ փրկութեան սէջոց։

Այժմ, այս օտար հորիզոնին տակ և քսկէ դուրս գտնուող բոլոր հայ ժողովուրդի ուսին վրայ կը ծանրանայ պատասխանատուութեան լայն բաժին մը, եւ մեր գաղութներու մէջ կատարելիք գործը ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ տեղական պայմաններուն և օրէնքներուն համընթաց-ընթանալ ու լծուիլ շինարար աշխատանքի, առանց վայրկեան միակ մոռնալու Հայաստանի արդի վիճակը, ներկայ դրութիւնը, որը, խիստօրէն պէտք ունի արտասահմանի հայութեան լայնածաւալ ու անկեղծ աջակցութեան, անչուշտ դրական կերպով, քա՛ի որ, գործնական կեանքվարելը ամենաբարձր գաղափարապաշտի յատուկ և վայել գործն է։

ՄԻՀՐ. Ս. ՆԱՃԱՐԵԱՆ

ՔԷՄՓԻ ՉԱԿԵՐՏԱՒՈՐ ՎԱՐԺԱՊԵՏՆԵՐԸ

(Ծնողներու ուսադրութեան)

Մեր ժողովուրդը՝ որպէս կրթասէր հաւաքականութիւն մը՝ նորահաս սերունդի դաստիարակութեան համար նիւթական ու բարոյական զոհողութիւններէ չխուսափիր. մեր ծնողները իրենց առօրեայ չոր հացէն կտրելով ոյժ կուտան դպրոցին, որպէսզի իրենց դեռատի զաւակները անուս չմնան. մեր մէջ ամէնաազէտ հայրը նոյն իսկ՝ զբնահատելով ուսման, կրթութեան, դաստիարակութեան արժէքը՝ կ'ուզէ որ իր տղան, աղնուական, եթէ ոչ դրագէտ մը դառնայ, գոնէ գրել կարդալ սորվի և իրեն նման մաքով խոպան ու անմշակ չմնայ։ Շատ անգամներ լսեր եմ շատ մը հայրերու բերանէն, «Տղա՛ս, ժամանակին՝ երբ մանուկ էի, չարն ու բարին զանազանելու անկարող, չգիտնալով ուսման բարձր արժէքը՝ դպրոցէն փախուստ կուտայի. հիմա, ա՜խ տգէտ մնացած եմ, չեմ ուզեր որ դուն ալ միևնոյն սխալը գործես, վարձքդան յաճախէ՝ կանոնաւոր կերպով, մաքդ հանէ՝ ինչ պէս անուս մի՛ մնար»։ Հարկ կա՞յ ըսելու թէ՝ ծնողներու այս ուսումնասէր արթամադրութիւնը ամէն գովասանքի արժանի է։ Բայց, ինչ որ ցաւալի է, նոյն ծնողները իրենց աղոց դաստիարակութեան լուսաւորման համար ամէն զոհողութեան յանձնառու ըլլալէ յետոյ, չեն մտածէր թէ՝ կրթական գործը ինչ վիճակի մէջ է. թէ՝ իրենց զաւակներն ի՞նչ չափով կ'օգտուին դպրոցէն, թէ՝ կրթիչի, դաստիարակիչի պաշտօնին կանչուած մարդիկ կրթական, դաստիարակչական շնորհք և արժանիք կը ներկայացնե՞ն՝ մտաւորական և բարոյական տեսակէտներով։ Կարծես թէ իրենք միայն դպրոցին դրամ տալու, անոր համար զոհուելու պարտաւորութիւնը ունեցած ըլլալին, իսկ՝ միւս կողմէ, ոչ մէկ իրաւունք ունենային հետաքրքրուելու դպրոցական գործի ընթացքով։

Այս խորհրդածութիւնը ընելու առթեցայ, երբ տեսայ թէ ամաւերջի հան դէսին քէմբի Ազգ. Վարժարանի արդահատելի պատկերը տեսնելէ յետոյ ծնողներ լուռ մնացին, չբռնեցին այդ վարժարանի հոգատարներու օձիքէն ու չհարցուցին թէ «ինչու՞ յուսալքաս կը վանէք մեր՝ խեղճ զաւակներուս, արիւն—քրտինքով վաստակուած ու դպրոցին տրամադրուած լումանները. մեզ չէ՞ այն 1500 ոսկիին, որ ծ-խսուեցաւ անցնող տարեշրջանի ընթացքին այս դպրոցին համար»։

Ցիշեալ հանդէսին մէջ, որուն ներկայ գտնուելու դժբախտութիւնը ունեցայ շատ մը ծնողներու շարքին, այն ողբալի տպաւորութիւնը ստացայ թէ մեր դորձը ոչ թէ իրական, կոչում ունեցող վարժապետներու, դաստիարակներու հետ է, այլ հասարակ խանութպաններու, փերեզակներու, չարչիներու հետ, աւելի շիտակը՝ հօտաբաններու հետ է։ Տղաքը, որ մանկութեան շրջանին սուր յիշողութիւն կ'ունենան, չկրցան այս առթիւ պարզ արտասանութիւն մ'ընել, որովհետև անոնց մտքերը խորշակահար եղած էին ուսուցիչ անունը անարժանաբար կրող կարգ մը մարդոց խանձող շունչին ներքև։ Հանդէսը իր ամբողջութեան մէջ, որ պիտի կար տարուայ մը մէջ տարուած կրթական աշխատանքին պատկերը ցուցադրելու, եկաւ երեւան բերելու մտային բոպիկութիւնը, միանգամայն հոգեկան անասկութիւնը քէմբի «վարժապետ» ներուն, հոգեկան անանկութիւնը կ'ըսեմ. որովհետեւ 14—15 տարեկան աշակերտներուն բեմադրել տուին թատերախաղի նմանող բան մը, որ իր մէջ բարոյական ոչ մէկ դաս ունէր, նոյնիսկ՝ կրնամ ըսել, տղաքը անբարոյացնելու պատճառ մը կրնար ըլլալ։

Այնուհետեւ, կրթական այս ողբալի «նուանքներէն, ի՞նչ կ'ուսնի, այս երաշխաւոր յետոյ՝ ծնողներուն կը մնար՝ ինչպէս ըսինք՝ բաղձալ, բան մը, որ մինչեւ հիմա տեղի չունեցաւ. դժբաղդաբար։ Բայց, լաւ է անողան քան երբէք, տակաւին ժամանակը չէ անցած, յառաջիկայ ուսումնական տարեշրջանի բացման համար մեզ մէկ—մէկուկէս ամսուայ ժամանակ մը ունինք։ Ծնողները կրնան այս շրջանին պահանջել որ յետագայ տարինդրշրջանի մէջ գործ չունենան այս տարուայ չակերտաւոր վարժապետները, որովհետեւ անոնք չափուեցան, կշռուեցան ու պակաս դուրս եկան։ Անոնք, յարգելի ծնողնե՛ր, թող իրենց հացը փնտռեն տարբեր անպտուղներու մէջ, թո՛ղ չխանգարեն մեր հանդուիսներու հանգիստն ու մաքերը, թո՛ղ չարչիութիւն քանա՛ն ինչպէս որ կ'ընեն այս պահուս կրթական ասպարէզը։ Ծնողնե՛ր, շատատան մը չկրնար ըլլալ համբաւաւոր մրցակցութեան համար, որոնք դեռ փուռերով հաց պէտք է ուտեն ուսուցիչ ըլլալու համար։ Զանոնք վարձել չի՛ տարներն ալ, պէտք է ըսելի պատիւ իրենց, գիտուն իրենց պաշտօնատարներուն մեր ազգասուութիւնը։ բայց ... ։— ինչու ծածկել— գործին մարդը փնտռէլ աւելի մարդուն գործ ստեղծելու տխուր մտայնութեամբ կ'առաջնորդուին, նկատելով որ անոնք իրենց քշանցքները համբուրող արբանեակներ են։ Ծարգէլի ծնողնե՛ր, այս մտայնութեան ապաստարանն ալ ցեցոցէք թէ դուք դրամ չէք տար որպէսզի իրենք ձեր դրամով փոխանակ կրթական գործին զբաղ տալու, նոր սերունդին դաստիարակման ժամանակ տալու, բարեկամական պաշտօններ չունենան։

Սակայն այս գիտակցութեանց տրդարացումը որ եւ է կերպով խնդրական նկատուի, տղերուս տարիքը կ'առաջարկէ պատեան մարմիններուն կազմել քանի յանձնախումբ մը կարող, ուսումնական ազգային անհատներու մասնակցութեամբ, իսկ՝ եթէ այդ մարմիններն ալ վարձին իրացնելու մէջ այսքան բանաւոր առաջարկ մը, կոնակս անոնց և դէմքս ծնողներուն դարձնելով կ'ըսեմ. «Ծ՛ողերի ծնողնե՛ր, գումարեցէ՛ք ժողով կը, գրեցէ՛ Ձ՛ր սեղանի դրայ այս հարցը ու անյապաղ առեղծեցէք քանիչ յանձնախումբ մը՝ փորձաքարի դ՛ր ելլու համար անոր կորոշումները քէմբի «վարժապետներուն»։ ԱՐՏՅԻՒ ԱԶԻԱՅԻՆ ՄԸ

ԷԳԻՊՏԷԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՅԻ ՍԵՐԴՅՐ ՍԸՐ ԼԻ ՍՔԷՔ ՓԱՇԱՅԻ ՍՊԱՆԻԶՆԵՐՈՒ ՎԵՐՋԻՆ ՎԱՅՐԿԵՆՆԵՐԸ

Սեւ դրօշակը ծածանեցաւ վերամենիչ Ադիանի բանտի էշեմին վրայ. ամէն ինչ լրացած էր...։ Սերդարի սպանիչներու տրամը որ կը շարունակուէր ամիսներէ իվեր, եւ որ միակ վիճաբանութեան խնդիրն էր ամէն շրջանակներու մէջ, իր վերջին կէտին յանգեցաւ; ուրը մահուան դատապարտեալներէն եօթ՝ ստացան իրենց պատիժը այն ոնիրին առթիւ որ այնտեղ կնաս հասցուց այս երկրին։ Մահուան դատապարտեալներն էին Ապտիլ Համիս Էնայիթ, Շաֆիֆ Յանանուր, Իպրահիմ Մուսա, Ալի Իպրահիմ, Բակեպ Հասան, Մահմուտ Յարիպ եւ Մահմուտ Բամայիլ, իսկ գլխով Ապտիլ Ֆաթահ Էնայէթի, իր մահուան պատիժը թեթեւցուելով ցկեանս բերդարգելութեան փոխուած է։

Դատապարտեալներու մահավճռին գործադրութիւնը սկսեցաւ առաւօտեան ժամը 7ին, այս վայրկեանին էր որ կառավարութեան կողմէ սեւ դրօշակը բարձրացուած էր բանտին վրայ, եւ հրատարակած էր հետեւեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը, որուն բարգմանութիւնը հետեւեալն է.

« Հասարակութեան կը հաղորդուի թէ՝ ողբացեալ Սերդար Սըր Լի Սթէք փաշայի սպանութեան առթիւ դատապարտուածներու մահավճիռը գործադրուեցաւ վերամենիչ ատեանի բանտին մէջ

ՄԱՇՎԱՃԻՌԻ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԵՆԷ ԱՌԱՋ

Ինչպէս առաջուց մահավճռի գործադրութեան քուականը գաղտնի պահուած էր, որեւէ անպատեհութիւն չպատահեցաւ, նոյն իսկ մարդ չկար Արդարութեան շէնքի շրջակայքը. նոյնպէս այսպէս հասարս անցած էր ոճրագործներու դատապարտութեան միջոցին։ Թերթերը հազիւ թէ հանի մը վայրկեան առաջ լուր ունեցած էր մահավճռի գործադրութեան, եւ շատեր նոյն իսկ չի կրցան իրենց լուրերը դրկել տեղւոյն վրայ։

Մահապատիժներ կատարուեցան բանտին « Սեւ Սենեակ » ասուած կոչուած տեղը ի ներկայութեան եգիպտոսի փոխ-կառավարիչ Խամայիլ պէյ Տէրբնի, Միրալայ մուամէտ Թէֆիք Ապտալլահ պէյի, բանտերու ընդհ. Տնօրէն, Հայմամամ Ապտէլ-Ապտալ Ֆաթահ պէյի Մահմէտ, բանտերու ընդհ. Տնօրէնութեան ապայ։

Միրալայ Իսմիրամ պէյի՝ Ադէմ սանդրիոյ Ոստիկանութեան Տնօրէն։

Բոլոր դատապարտեալները գրեթէ առանց բացառութեան սեւ քաջութիւն ցոյց տուին, եւ պաղարիւնութեամբ կրեցին իրենց պատիժը, բացառաբար Շաֆիֆ Սանանուր շատ խղճալի վիճակ մը ցոյց տուաւ բոլոր մարմնով կը դողար տժգոյն էր, կալար ու կ'ողբար, զիւք քաշելով միայն կրցաւ մութ սենեակը առաջնորդել.

Բայց անապարեմ հրամանը գործադրել ...։

Առաւօտեան ժամը 7 են։

ԱՊՏԷԼ ՀԱՄԻՏ ԷՆԱԵԹ

Առաջինը, Ապտէլ Համիտ Էնայաթ մութ սենեակը կառաջնորդուի, դատապարտեալը բոլորովին տժգոյն է, բայց բացարձակապէս ճանգարտ, Ապտէլ Համիտ Էնայաթ մը խօսք ըսելու փափաք կը յայտնէ թէ՝ որ կը շնորհուի, ան կը կտրէ եղբօր ինչ որ ունի, եւ կաւելցնէ թէ գոթաղանը զիւք չի վախցուր, եւ երբն տակէն քաջ մը խօսք եւս կը մրմռայ, որ ներկայ պաշտօնեաներէն ոչ մէկը կը լսէ.

—Ի՞նչ ըսել կուզէ կաւելցնէ պաշտօնեաներէն մին, հանրութիւնը անցլիացիներու սպանութեան մասնակցեցա՞ւ.

—Երեսուներեքնիգիր ալ կը պատասխանէ Ապտէլ Համիտ Էնայիթ սպառնալից շեշտով մը։

Իսմէթ պէյ Շիրինի հրամանատարութիւնը չուանը կանցնէ դատապարտեալին վիզը ...։

Ապտիլ Համիտ Էնայաթ իր պատիժը կը խաւէ, Իսկ երեք վայրկեան ետ կը հաւատատի մեռնը։

(Նայ. անս. 2 էջ 3 սիւն.)

ԿԵՑՑԷ ՄԵԾՆ ԼԻԲԱՆԱՆ· ԿԵՑՑԷ ՖՐԱՆՍԱՆ

Այսօր, Սեպտեմբեր մէկ, Մեծն Լիբանանի Անկախութեան հռչակման տինգերորդ Տարեդարձին առթիւ մեր ջերմագին շնորհաւորութիւնները Լիբանանցի Մեր Հայրենակիցներուն

«ԼԻԲԱՆԱՆ»

ՈՉ ԱՐԴԱՐ ԵՆ ԵՒ ՈՉ ԱԼ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

Ե. Խ.— Հեռեւեալը մեկ խմբագրականն է «Աբեւ»ին, որը իր հեռաբերականի պարունակութեանը համար արտատպած թղթով մեր ընթերցողներու ուշադրութեան կը յանձնենք:

Դիւրին է ըսել թէ՝ Հայաստան բանայ իր դռները և ընդունի մէկ անգամէն տասը հազար գաղթական, ինչպէս նաև դիւրին է ըսել՝ թէ՝ ամէն մէկ բարեկեցիկ գաղութահայ մէկ որբ որդեգրէ և այսպէս լուծում տայ թափառական որբերու դժբախտ կացութեան։ Դիւրին է ըսել, սակայն խօսքի ու գործի մէջ լեռներ կան։ Ամբողջ տարի մը տեւեց մինչեւ որ Եգիպտահայ գաղութը կրցաւ վեց հարիւր որբ աղջիկներ բերել Յունաստանէն և տեղաւորել հայ ընտանիքներու մէջ։ Սակայն երբ առաջարկուեցաւ մանչ որբեր մը մը բերելու, ոչ մէկ հայ անհատներ կայացաւ մէկ տղայի պաշտպանութիւնը ստանձնելու համար։

Հայաստանի կառավարութիւնը անշուշտ ուրախ պիտի ըլլայ լսելու՝ թէ տարը հազար այլ քանի մը տասը հազար գաղթականներ Հայաստանի հողին վրայ։ Բարեացակամութիւնը չէ որ կը պակսի, տալ այդ բարձրութիւնը երբ երկիրը մտնեն առաջին օրէն ուտեստ պիտի պահանջեն, բնակարան պիտի պահանջեն և հող՝ աշխատելու և ապրելու համար։ Այդ դժբաղդները հոն չպիտի երթան մեռնելու համար։ Ո՞վ պիտի հայթայթէ անոնց ապրուստը եւ ուր՞ պիտի ճարուի կտոր մը, որուն ներքև կրնան ծուարիլ կիներն ու տղաքը։

Կառավարութիւնը։ պիտի պատասխանուի քննադատներու կողմէ։ Բայց կառավարութիւնը պէտք է արտաքոյ կարգի եկամուտներ ունենայ, դրամ ունենայ որպէսզի կարենայ ընդառաջ երթալ այս պահանջներուն։ Հայաստանը ահաւոր անկումէ մը նոր ոտքի կանգնող երկիր մըն է և իր պետական սեփական եկամուտները հազիւ բաւեն աւելի քան հարիւր հազար մանուկներու կրթութեան, երկրի ապահովութեան, բանակին, ոստիկանութեան, դատարաններուն և պետական ուրիշ բաժանմունքներու պէտքերուն։ Այնպէս որ կառավարութիւնը յաջողած է՝ արտաքոյ կարգի նիւթական աղբիւրներ ձեռք բերել զանոնք յատկացուցած է երկրի շինարարական գործերուն։ փոքր ճարտարարուեստի եւ երկրագործական զարգացման։ Այս եղելութիւնը ոչ ոք կ՚ուրանայ, նոյնիսկ Հայաստանի ոխերիմ հակառակորդները կը խոստովանին։

Երեք տարի է որ կոչեր կ՚ուղղուին գաղութահայութեան։ Կը խնդրուի որ զանազան բարենպատակ ձեռնարկներու համար պատրաստ գումարները Հայաստան փոխադրուին, հանգանակութիւններ կատարուին, որպէսզի նիւթական միջոցներ գոյանան յատկացնելու համար Հայաստանի հողերու ոռոգման, ճահիճներու չորացման և այլ ձեռնարկներու։ Միշտ ապահովելով թէ այս եղանակով հնարաւոր պիտի դառնայ տեղ բանալ հազարաւոր տարագիրներու եւ որբերու։ Արդիւնքը ծանօթ է։

Պէտք չէ՛ մոքէ հանել այն իրականութիւնը որ Հայաստանը իր սահմաններուն մէջ ընդունած և տեղաւորած է Թրքահայաստանի, Կարսի և Սուրմալուի մօտաւորապէս երեք հարիւր հազար գաղթականներ։ Պէտք չէ մոռնալ միեւնոյն ատեն թէ տակաւին քսանչիսկ հազար անհող գիւղացիներ կան մեր երկրին մէջ, և ասկէ զատ ամէն տարի երեսուն էն քառասուն հազար կ՚աւելնայ բնակչութեան թիւը։

Կ՚ըսուի թէ յոյն կառավարութիւնը իր ցեղակիցները ընդունեց, բայց կը մոռցուի որ Յունաստան նախ հարկադրանքի մը տակ կը գտնուէր և ել կարդալ յաջողցաւ գլխաւորաբար Ամերիկայէն տասը միլիոն անգլ. ոսկի փոխառութիւն մը կնքել այդ գաղթականներուն պէտքերուն համար։ Եւ ինչո՞ւ չի քիւրդը որ միեւնոյն կառավարութիւնը այսօր կը մերժէ ընդունիլ Սովխուզի 15.000 յոյն գաղթականները, որոնք իրենց ինչքերը ծախած կ՚սպասեն Սեւ Ծովու եզերքը։

Յունաստան յաջողեցաւ տասը միլիոն անգլ. ոսկի գտնել, իսկ մենք Ազգերու Դաշնակցութեան դիմեցինք։ Հազար դուռ զարկինք և տակաւին դրական օգուտ մը գտած չենք։

Եթէ արդար է Հայաստանի կառավարութենէն պահանջել որ զուռները բանայ, նոյնքան արդար է պահանջել արտասահմանի բարեկեցիկ հայերէն որ իրենց քսակները բանան և միջոց հայթայթեն տարագիրներու փոխադրութեան և երկրի վերաշինութեան համար։ Ինդրին երկու կողմն ալ ուսումնասիրելու է։

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԺՄԵԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Դպրոցական եռամեայ արձակուրդի օրերու վերջին շաբաթներու մէջ կը գտնուինք։ Մօտ ժամանակէն պիտի վերակազմուին Նոր Ս. Մասունեան Սարհուրդներ կամ Հոգեւորականութիւններ, պատրաստելու վարժարաններու։ Ներքին կարգադրութիւններ, պիտի կատարուին ուսուցչական մարմնի նոր ընտրութիւններ եւ պիտի վերարացուին Ազգային և օտար բոլոր Կրթ. հաստատութիւններ։ Սակայն հակառակ վարժարաններու վերաբացումի օրերու այսքան մօտեցած ըլլալուն տակաւին Թաղ. Խորհուրդի անդամներ կամ վերին մարմիններէն շատեր բոլորովին անհոգ ու անտարբեր դպրոցական կարգադրութեանց մասին՝ ինկած են խոր քունի մէջ և կամ կ՚զբաղին յաճախ այդ տեսակ չնչին և անկարեւոր խնդիրներով որոնք ժամավաճառութիւններ են միայն ուրիշ ոչինչ։ Ըստ օրէնքի, ցարդ պատրաստուած պէտք է ըլլային դպրոցական նոր շրջանի ամէն հարց ու խնդիր, և ուսուցիչներ գիտնալով գործ ունենալու պարագան պատրաստուէին յառաջիկայ նոր շրջանի համար։ Հապճեպով և անակնկալօրէն կատարուած ուսուցչական ընտրութիւններ բնականաբար պիտի չկրնան տալ այն բարիքն ու արդիւնքը, որուն կսպասուի։ Այս անկեղծ և կարեւոր դիտողութիւններս ու թելադրանքը ընելու հարկին մէջ գտնուեցայ երբ քանի մը շաբաթ առաջ բարեկամներէս մին դիմեց Պէյրութի վրանաքաղաքի Թաղ. Խորհուրդի՝ ներկայացնելով ինքզինքը իբրեւ թիկնած.— յառաջիկայ դպրոցական տարեշրջանի համար։ Պատասխանուեցաւ թէ «իսիտ կանխահաս է ձեր դիմումը, հարկ է սպասել վարժարանի վերաբացումի նախօրեակի օրերուն»։ Ի՞նչ տարօրինակ պատասխան, փոխանակ օրեր, շաբաթներ և նոյնիսկ ամիսներ առաջ կատարելու այս պարտականութիւնը, կսպասեն որ վերաբացումի օրերը գան և տան իրենց պատասխանը։ Սխա՜լ գրութիւն։

Շիտակ է խոստովանիլ թէ, մեր ապագայ սերունդի բարոյական, ընկերական և մասնաւորապէս կեանքի վերաշինութեան միջոցներէն ամէն եղականը և էական նկատուած է վարժարանը ուր պիտի ազնուանայ սիրտը, պիտի զարգանայ միտքը և պիտի դրոշմի բարոյական ներքին կեանքի հիմնաքարը։ Հակառակ այս ճշմարտութեան շատ քիչ կարեւորութիւն տրուած է մեր յարգելի ժողովրդական լաններու մէջ այս խնդրին նկատմամբ։

Ուսուցչական ընտրութեան միջոցին մենք առաւելապէս նկատի կառնենք ամսական քանի մը ոսկի խնայողութիւն, առանց խորհելու թէ, անտաակներ և անկարողներ կանցնին գործի գլուխ տասնձսելու այնքան կաւոր և կենսական պարտականութիւններ, որոնց մասին տարրական ծանօթութիւնն իսկ կը պակսի յաճախ։ Բացայայտ ճշմարտութիւն մըն է խոստովանիլ թէ, այսօր խիստ հաղուագիւտ են կարող և իրենց պաշտօնին բարձրութեան և նուիրականութեան գիտակից ուսուցիչներ և ուսուցչուհիներ, որոնք օժտուած ըլլան նոյն բարեմասնութիւններով և կարենան իրագործել իրենց վրայ դրուած յոյսն ու ակնկալութիւնները։ և հետևաբար որքան դժուարին է և դժնդակ՝ ընել խղճամիտ ընտրութիւն անոնց մէջ։

Կրթական այսքան կարեւոր և կենսական հարցի շուրջ եթէ կը յայտնենք մեր խորհրդածութիւններն ու դեղադրանքը, պէտք է նկատի ունենանք՝ նաև թէ, ի՛նչ բաներ են եղած մեր ձախողութեանց և անյաջողութեանց պատճառները։ Մեր ամենաբացայայտ թելադրութիւններէն մին զորս կը նշմարենք մը Ազգ. վարժարաններու դռներէն ներս, կրոնական ընդհ. կանոնադրի պահանջին համեմատ միօրինակ առողջ դաստիարակութեան պակասն է։ Միսա ցաւալի է յիշել թէ, ո՛չ միայն տարբեր քաղաքներու մէջ տարբեր ծրագիր և ուղղութիւններ կը մշակուին, այլ նոյն իսկ նոյն քաղաքի մէջ տարբեր հայկական կրթական հաստատութիւններ չեն հետեւիր նոյն ծրագրի։ Մին երբ կը նախընտրէ Ամերիկեան դոլէջներու ծրագրի ուղղութիւնը, ուրիշ մը կը հետեւի Պոլսոյ Կեդրոնական ծրագրին, ուրիշ մը Պէրպէրեանի եւ կամ ուրիշներ այս բոլորէն ալ չեղոքացած՝ ընտրած են իրենց յատուկ նորոյն ուղղութիւն մը։

Մեր անյաջողութեանց գլխաւոր պատճառներէն մին ալ է ամէն տարի Տնօրէնի կամ կրթական պաշտօնէութեան մեծամասնութեան փոխուիլն է եղած։ Օրինակ, Դամասկոսի Ազգ. վարժարանը մօտ չորս տարիներէ իվեր տակաւին չէ ունեցած Տնօրէն, ուսուցիչ կամ ուսուցչուհի (հաղուագիւտ բացառութեամբ) որ կարենայ յարատեւօրէն շարունակել իր պաշտօնը նոյն հաստատութեան մէջ։ Եւ յառաջիկայ տարեշրջանի համար ալ «Ազդ» որ կը հրատարակուի հայկական թերթերու մէջ նոր անօրէնի և ուսուցիչներու ընտրութեան համար։ Մինչդեռ նորեկ տնօրէն կամ ուսուցիչ բոլորովին անյար կը գտնէ նախորդ տարուան պաշտօնէութեան դրութիւնը, որովհետև նորեկ պաշտօնեան։ օրինակ, կը նախընտրէ Ֆրանսական կրթութեան ձեւը, իսկ միւսը թերեւս անյարմար կը գտնէ զայն, նախապատուութիւն տալով դերմանականին կամ անգլիականին։ Իսկ այն բոլոր անկարգութեանց և անպատեհութեանց մէջ տուժողը աշակերտութիւնն է եղած բարոյապէս։

Այս կենսական խնդրին նկատմամբ որքան ամենամեծ պարտականութիւնը և պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ Ուսում. խորհուրդներու կամ հոգաբարձութեան ուսին վրայ, նոյնքան և թերեւս աւելի մեծ բաժին հարկ է ընծայեն ծնողներ։ Այս վերջիններ լաւ հասկնալու են թէ, իրենք միայն պարտականութիւն չունին իրենց արտաքսոր որդիները իբրեւ ոչիսար առաջնորդել մանկապարտէզ, այլ հարկ է հետաքրքրուին առ իրենց սիրասուն և դեռատի զաւակներուն կրթութեան կարեւոր հարցով, ազդելով օրուան հոգաբարձութեան և կրթական պաշտօնեաներուն վրայ։

Մեր այս քանի մը համեստ և անկեղծ տեսութիւններէ վերջ, պիտի խնդրենք նաև նոյնքիսի հոգաբարձուպարոններէն, որ անոնք ուսուցչական ընտրութեան միջոցին ըլլան շրջահայեաց և անսան ա՛լ աւելի իրենց խղճի ներքին ձայնին, քան այն յանձնարարական խնդրանքներու, որոնք պիտի գան տակաւ և ապիկար անձերու կողմէ՝ ապրեցնելու համար բազմանդամ ընտանիքներ։ Ունենանք, սակայն աւելի բազմանդամ ընտանիքի մը՝ դպրոցը՝ որ պիտի կազմէ մեր ապագայ սերունդի մայրուր նկարագիրը։

27 Օգոստ. Զահլէ ՍԻՐԱԿԱՆ

ԶԱՀԼԷ ԵՒ ԻՄ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՍ

Զահլէն Մալլաքայէն քսան վայրկեան հեռու երկու բարձրարերձ լեռներու սորոտը կը գտնուի, որ նշանաւոր է իր զով և գեղեցիկ օդով, պաղ ջուրով և նամանաւանդ իր քաղցր իսողով։ Ունի 39 եկեղեցիներ, կաթոլիկ մարոնի, օրթոտոքս հայկ., որը կը նշանակէ թէ այստեղ գտնուած բնակչութիւնը մաքուր եւ նուիրուած եկեղեցասէրներ են։ Բայց դժբաղդաբար հայերս այստեղ չունինք մեր հայ Լուսաւորիչ եկեղեցին հակառակ որ ամէն տարի Եգիպտոսէն, Պէյրութէն, Դամասկոսէն և ուրիշ շատ մը տեղերէ խուղոր թիւով մեծահարուստ հայեր օգտուելու կուգան և կը տեսնեն այս ցաւալի վիճակը։

Ունինք Ազգ. Վարժարան մը գեղեցիկ 3 փայր ու հին սենեակներով և խեղճ ու կրակ գրատեղաններով, ինչպէս նաև պատուելիատիրացու տնօրէն մը որ ամէն Կիրակի ճաշատ թուրքերէնով մը քրիստոնէութիւն կը քարոզէ և Ս. գրքէն առղեր կը պատմէ։

Զահլէ երկու երեք շաբաթէ ի վեր յոյն օրթոտոքսներու բաւական վարմունքէն օգտուելով հայերս կ՚ունենանք մեր հարազատ պատարագի արարողութիւնները յոյներու եկեղեցիի աւարտումէն վերջ այսինքն կէսօրէ առաջ ժամը 10 էն վերջ, բայց հակառակ տասը մեր պատուելի տնօրէնը զանց չ՚առներ իր այն նոր պաշտօնը և դարձեալ մինչև եկեղեցին ակսիլը կը սկսի իր գայլի աւետարանով գլուխ ցաւցնել։

Զահլէի մէջ ունինք 1500ի մօտ տեղացի հայութիւն մը և գոհ կ՚արտայայտուիմ այստեղ թէ ամէնէն խոշոր գիրքը ունեցող նոյնիսկ տեղացի աբաներուն վրայ հայ կարող անձնաւորութիւններ ունինք։

Զահլէ բնութեան հրաշալիքներով օժտուած գիւղաքաղաք մըն է, զգալու, ապրելու երկիր։ Կ՚ուզեմ այստեղ իմ ամէնէն շատ հաճոյք պատճառած իրականութեան մասին խօսիլ։ ունինք այստեղ գեղարուեստական լուսանկարչատուն մը որը կը պատկանի Պ. Խաչատուր Քիւրքճեանի։ ունի խիստ գեղարուեստական նրբութեամբ օժտուած նկարներով ճոխ աշխատանոց մը ամբողջ Սուրիոյ մէջ։ Իր աշխատութիւնը եղող լուսանկարներով մասնակցած է Բարիզի մէջ ամբողջ աշխարհի արուեստագէտներու քննչէն և արժանացած է երկու ոսկի և մէկ պղինձ մէտալներու 1921ին 1924ին և 1925ին։ Սա իրականութիւն մը որ պատիւ կը բերէ մեր հայութեան, կեցցէ՝ հայը և իր գեղարուեստը։

Վատի Զահլէէն քիչ մը վեր երկու լեռներու մէջտեղումն գոյացած ձորն է որը ամբողջ սրճարան կալիներով ծածկուած է, այստեղ կուգան գրեթէ բոլոր անոնք՝ որոնք կ՚ուզեն բազմոսի տաճարը խնկարկել։ փոքրիկ, աղջիկ, կին, այր մարդ, ամէնքն ալ օդի կը խմեն, որովհետև օդը շատ զով է ուրիշ ոչ մի տակէն կը հոսի առուակի ջուրը և որը տանելի կը դարձնէ իրենց։

23 Օգոստ. 925 Ս. ՎԷՎԷՍԵԱՆ

Զահլէ

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՂԱԶԻՐԷՆ

Ղազիրի Արեւելեան Նպաստամատոյցի աղջկանց որբանոցը իր օրինակելի կազմակերպութիւնով, լուռ յամառ աշխատանքներով տիպար հաստատութիւնն է ոչ միայն Լիբանանի, այլ նաև ամբողջ Սուրիոյ շրջանին։

Որբանոցի ընդհանուր Տնօրէն Տօքթ. Քունըսլէը, Զուիցերիացի պատուական հայասէրը հաստատութեան ոգին է՝ կեն դանի շունչ մէ այն կը տաքցնէ, կ՚ուղեւորէ մատաղ սրտերը։ հայրական զուարճուռտ խնամքներով առ լցուն անոր էութիւնը անբաղդատելի բարիք մը եղած է ընդհանրապէս հայերուն, մասնաւորապէս հայ որբերուն ու որբուհիներուն (մանաւանդ այս վերջիններուն)։ Ուրիշներէն սկսեալ — տառապանքի ու թշուառութեան սեւ օրերէն — անկեղծօրէն բամնած է հայ ցաւն ու հրճուանքը, լացը և ուրախութիւնը։

Տ. Քունըսլէը, այն օտարներէն չէ որոնք կը զբաղին հայերով կամ պաշտօնի բերմամբ և կամ որեւէ անհատական կամ ընկերութեան տեսակէտով, այլ՝, ինքը Արեւելեան Նպաստամատոյցի պաշտօնեաներէն է և իրը այդ կերցած է, շնորհիւ իր կանոնաւոր ու լուրջ ջանքերուն, արժանանալ իր մեծերուն դնահատանքին. բայց այսքանով չբաւական մանաւանդ Տ. Քունըսլէրի դերը, զոր մենք կ՚ուզենք ներկայացնել հոս իր իսկական ձեւին մէջ։

Զուիցերիացի այդ մեծահոգի հայասէրը, իր սրտի բովանդակ անբծութեամբ իր հոգ. ոյն ամբողջ վեմութիւնով նուիրուած մէ իր գործի գաղափարակալին. պաշտօն մը չէ՝ զոր նա կը գործադրէ այլ կոչում մը։ իր հիմնանքն ու բերկրանքը կը դարձուին հոն ուր հայ որբին լացը կը դադրի, ուր հայ ցաւը կը մեղմանայ։ Հայերէնը գիտցող հայու զգացումներով հայասէր մէ, զանազանող արուեստ մարդասէր մըն է նա։

Հայ ազգը ինքզինքը հպարտ կը զգայ Տ. Քունըսլէրի նման օտարազարականներ ունենալով իր ծոցին մէջ։ Նա ոչ միայն կը յարգէ, կը սիրէ զանոնք, այլ իր սրտի ամենամաքուր ծալքերուն մէջ անջնջելիօրէն կը քանդակէ այդպիսի մեծասիրտ հայասէրներու պաշտելի անունները։

Ոչ՝ է օտարական, որ բաղդը կ՚ունենայ Ղազիրը, մանաւանդ որբանոցը։ և յիշիկ մը կը հետաքրքրուի հոն կատարող աշխատանքներով, չկրնար չհիանալ, և չը յայտնել իր անկեղծ ու անվերապահ զգացումները այդ ազնիւ Տնօրէնին։

Տ. Քունըսլէր չը զբաղիր միայն որբանոցով։ Ղազիրի ժողովուրդը մեծապէս կ՚օգտուի իր ներկայութենէն։ Դպրական այրեր, շնորհիւ անոր, երբէք անգործ մնացած չեն ժողովուրդը իր երախտագիտական զգացումները կը յայտնէ անոր զայն անուններով «Բարեւ» զոր կարելի է լսել ամէն տեղէ, ուսկից նա կ՚անցնի։

Որբանոցի զուգի գործարանը, որ միակն է իր տեսակին մէջ՝ բոլոր Լիբանանի եւ Սուրիոյ շրջանին, շնորհիւ իր ընդհանուր վերահսկիչ Տիար Յովհաննէս Թաշճեանի անխոնջ եւ բոլորանուէր ջանքերուն պիտի կրնայ իսիտ ժամանակի մէջ որբանոցը ինքնապահ ընել։ Առասպել չէ որ կը պատմենք։ Ջախջախիչ իրականութիւն մ՚է զոր կ՚ուզենք ներկայացնել իր բոլոր մասերով։

Ղազիրի որբանոցը չի նմանիր այն բարեգործական հաստատութիւններուն ուր որբերն ու որբուհիները միայն ուտելով եւ հագուելով է որ կը զբաղին, ոչ երբէք։ Ղազիրի աղջկանց որբանոցը, որբանոց մ՚ըլլալէ աւելի կանոնաւոր ու ինքնապահ գործարան մ՚է, ու, հայ որբուհին իր սեփական աշխատանքին արդիւնքով կը կերակրուի։ Արդարեւ ինչ մեծ հրճուանք է տեսնել 10—16 տարեկան որբուհիներ նստած տեզկահներու առջեւ ժպտերես կը շահին իրենց հացը։

150 չափահաս որբուհիներ, որոնք գրեթէ զատուած որբանոցէն, զանազան Ներ Իսթի բեռ ըլլալէ. 250 անչափահաներ ալ մեծ խնամքով կը վարժուին նախկիններու հսկողութեան տակ։ Մեզ տրուած արժանահաւատ տեղեկութեան նայելով գործարանին մէջ ամսական 15 Սուրիական ոսկի առնող որբուհիներ բազմաթիւ են։

Որբանոցի, ինչպէս նաեւ գործարանի ներքին կազմակերպութեան անդրադառնալու խնդիրը յաջորդին ձգելով, կարելի անտեսել այն ուրախութիւնը, զոր կը զգայ ամէն այցելու, երբ կը տեսնէ որ երէկուան անուշ մանքեր, այսօր զինուած են արհեստով մը, որ ոչ միայն իրենց ներկան կ՚երջանկացնէ, այլ նաեւ ապագային հանգըստաւէտ կեանքի մը տեսլականը կ՚ուրուանկարէ, անոնց առջեւ։

Որքան մեծ ու անբախտանալի պիտի ըլլան Ըլլիֆի բարեգործական հաստատութիւնները, եթէ անոնք կարենային Ղազիրի գործի արհեստանոցին օրինակ առնել։ Հայ ժողովուրդին որբանոցներ պէտք չեն այլեւս. մեր թանկագին բեկորներուն համար, անհրաժեշտ են աշխատութիւնը քաջալերող ստեղծագործող խանդը խթանող արհեստանոց, ուսումն որանցներ։

Այս մասին յաջորդիւ

Միսաք Տաճեան

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Օգոստոս 2 ին Սթոքհոլմի մէջ կը գումարուի «Քրիստոնէական տիեզերական համաժողով մը, որուն հրաւիրուած են բոլոր եկեղեցիները ի Թիւս որոց և Էջմիածնի Աթոռը։ Այս գումարումը, որուն անունն է «Կեանքի և Աշխատութեան տիեզերական քրիստոնէական համաժողով», պիտի տեւէ մինչեւ Օգոստոսի վերջը և ի մի պիտի գումարէ 600է աւելի կրօնական պետեր, աշխարհի ամէն կողմերէ։ Ինչպէս անունէն յայտնի է, համաժողովին օրակարգը կը բաղկանայ այն ամէն հարցերէն որոնք կրօնքին ջատագոված սկզբունքներուն կիրառութիւնը կ՚ենդադրեն ընկերական կեանքի, տնտեսութեան, հարաբարուեստի, միջազգային յարաբերութեանց և կրթութեան մէջ։

ՀԱՅԿ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՐՏԱՇԷՍ ԿԱՐԻՆԵԱՆԻ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Յուլիս 27ին երեկոյեան ժամը 2ին Երեւան ժամանած է Հայաստանի Կեդրոնական Գործադիր Կոմիտէի Նորընտիր Նախագահ Լենկեր Կարինեան որ մին չէ ցարդ Մոսկուայի մէջ կը վարէր Անդրկովկասի Հ. Հանրապետութեան Ներկայացուցչի պաշտօնը։ Դիմաւորելու գացած են ընկեր Ս. Հաւրարձ եմեանի առաջնորդութեամբ ինչպէս նաեւ հասարակական հիմնարկութիւններու Ներկայացուցիչներ։

Ընկեր Կարինեան Թիֆլիսի մէջ հեռաւորը յայտարարած է հեռագրական գործակցութեան Նանսէնի յանձնաժողովի մասին։

«Անկասկած Նանսէն կը մտնէնայ Հայաստանի խոր սիրով եւ անկեղծօրէն թեթեւցնել հայ գաղթականներու խնդիրը, այս ուղղութեամբ անիկա բոլորովին կը զանազանուի արտաքսմանի մէջ գործող միւս «գործիչներէ»։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՆՈՒԷՐ

Ֆաուլըր բնակող Հիւսէյնիկցիներու=հարբերդ, Վերաճինական Միութիւնը Ապրիլ 19ի Կիրակի օր ժողով գումարելով, ատենապետութեամբ Պ. Փիլիպոս Գազանճեանի եւ ատենադպրութեամբ Առուբեանի, Միութեան անունով դրամատուն պահ դրուած գումարին մաս մը տրամադրած են Հայաստանի համալսարանին երկու արժէքաւոր մանրադիտակ գնելու համար։

Մաս ադիտակներուն վրայ պիտի գրուին հետեւեալ տողերը.— «Ֆաուլըր բնակող Հիւսէյնիկցիներու կողմէ նուէր Հայաստանի Համալսարանին»։

Այս 'գործիքներ օս տով նաբայ պիտի հանուին, Մերձաւոր Արեւելքի եւ Նպաստամատոյցին եւ կամ Բարեգործական մեջոցաւ Հայաստան ղրկուելու համար։

Իրալի բնակող Հիւսէյնիկցիներ իրենց տրամադրութեան տակ ունին նոյնպէս արժէք ներկայացնող գումարներ։

ՇԵՐԱՄԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Շերամապահութեան ձեռնարկները յաջող արդիւնք տուած են Հայաստանի մէջ պիտակագրութեան մը համաձայն, 925ին արտադրանքնին շերամի հունց օտացող Հայաստանը այս տարի 8767 տուփ առած է օրջակա երկիրները։ Այս տարի կառավարութիւնը Ատրպէյճանէն ճերմուծած է եւ ազգաբնակչութեան բաժնած է 235,000 ppեռու տունկ։ 926ին յուսալի չէ որ հունցի արդիւնաւորութեան խանակը հասնի 20,000 տուփի։

ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍԸ

Յուլիս 26ի Կիրակի օր Մարսէյլի մէջ տեղի ունեցած է Դպրոցասէրի շրջանաւարտներու հանդէսը, պատարագի աւարտումէն վերջ որուն մասնակցած է վարժարանի եռաձայն երգեցիկ խումբը։ Շրջանաւարտներուն կողմէ Օր. Ս. Քիւրխեան կարդացած է հրաժեշտի սքրտաւոյ ճառ մը որուն պատասխանած է մեկնող ասնուհիներէն Օր. Բ. Տարագեան, իր «երբաք բարով»ի նոյնքան յուզիչ ճառովը, որմէ վերջ տեղի ունեցած է վկայականներու բաշխումը։ Պ. Վ. Իշխանեանի իմաստալից հուսկ բառերէն վերջ։ ուսուցիչները եւ սանուհիները բոլորուելով սանուհիներու սեղանին շուրջը սբիչներով շարունակած են իրենց սանուհիներուն ուղղուած յորդորականները։

Երեկոյեան եւս Ե. դասարանի աշակերտուհիները բեյանեղան մը դուած են ի պատիւ շրջանաւարտներուն, որուն մասնակցած են ուսուցիչները, խնամակալուհիները եւ հասատուրեան հետ կապ ունեցողները, որ առիթով եղած են սբիչներ, մեներգներ, իմբերգներ եւ արտասանութիւններ։

Այս տարի Դպրոցասէրը տուած է 13 ընթերցանութիւններ։

Հ. Բ. Ը. ՍԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՆԱԺՈՂՈՎԸ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Ամերիկայի նորընտիր Կեդրոնական Յանձնաժողովը կազմուած է այսպէս.— Պ. Պ. Արշակ Դարակէօզեան (Նստենպէս), Աշոտ Ե. Թիրեաթեան (Մտենադպիր), Յարութիւն Կիւլպէնկեան (Գանձապան), Սիրան Դարակէօզեան, Ն. Ս. Կիւսիշկեան, Կ. Թ. Փաշայան, Վ. Ս. Քիւրխեան։

Պ. Սիրաք Դարակէօզեան պիտի շարունակէ գործել իբրեւ Կեդրոնական Վարչութեան Ժողովի Նիւմէնական Պատուիրակը։

ՀԱՅԵՐԸ ԷՆԿԻՒՐԻՒ ՍԷՋ

Էնկիւրիէն կը գրեն.— Հարիւր տունեն բաղկացած ոսայութիւնը գուրկ է դպրոցէ եւ կանոնաւոր եկեղեցական պաշտամունքէ. Քանի որ կեդրոնական կառավարութիւնը հոս կը գտնուի, ընչաք հասար դալը պատարաս մը չունենայ եւ հարիւրաւոր տղաներ գալոց ներուն մէջ քաղաքն ու գնանան։

ՈՏՏՈՍԹՈՅԻ ՀԱՅԵՐԸ

Ռօսսուքոյէն կը գրեն.— Հոս կան երեք հարիւր չափ ոայոր, որոնք բոլորն ալ գործ տիր են եւ կ'աշխատին։ Ոսանք իրենց արտերը կը ածպես, ուրիշներ արեստով կը զբաղին կամ առուտուր կը անեն։ Պէտք է ըսել թէ «չկայ» ըսուելու չափ հոս է կարոտներու բրլ։ Կատարեալ հասարաշխութիւն կը տիրէ հարեւան տարրերու մէջ եւ սասանանդ վեր ջերա, երբ անպատապանանաւու գրիչները հարաւորութիւն չունին իրենց խոլրիս փչածը գրելու եւ ամենայն գրգռութիւն ներ յառաջ բերելու։

Նիւթական այս մխիթարական կացութեան մէջ. ցաւալի է ըսել որ շատ խելն վրեալ մը կը պարզե կրթական գործ։ 60—70ի ուս աշակերտներ, փոքրոյը ուսին իբր դպրոց։ Նոյն դրութեան մէջ է սաստ եկեղեցական գործ։ Տղաները եկեղեցի ուսին, բայց քառանայ չունին, որով բնականաբար ծնունդ եւ մկրտութիւն չիլլար, մեռելները առանց քառանայի կը թաղուին, իսկ ամուսնութիւնները քայլարանա եւ...։

ՍԱԿԱՐԱՆ

31 Օգոստոս 1925

Եգիպտ. Ոսկի Ս. դնկ.	527
Սթերլին	516
Տոլար	106,25
Օսմ. Հնչ. Ոսկի	463,50
Ֆրանս » »	40
Անգղ. » »	512
Թրք թղթադրամ	60
» » Պ. Օ.	115
» Արծաթ Մէճիտ	43
Սուրիական Ոսկեդրամ	21,31,25

Ե. Գոլիբեան եւ Դ. Տարեան

ՍԵՐԳԱԻՈՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մերձաւոր Արեւելքի Միջազգային Ընկերակցութիւնը, որ ինչպէս յայտնի է, Մերձաւոր Արեւելքի մէջ գործող բոլոր մարդասիրական ժարմիններու միութիւնն է, որոշած է այս տարի իր տարեկան ժողովը գումարել ոչ թէ Ժընէվ, այլ Սթոքհոլմ։

Նիր Իսթ Բլիթը, որ տիրապետող ձայն ունի Մ. Ա. Մ. Ընկերակցութեան մէջ, յարմար դատեց որ այս վերջնոյն տարեկան գումարումը տեղի ունենայ Սթոքհոլմի մէջ, ուր Քրիստոնէական Տիեզերական Համաժողովի գումարումը քարեպատեհ առիթ մը կը ներկայացնէ փրոփականա ընելու համար որ Մերձաւոր Արեւելքի մէջ գործող բոլոր ընկերակցութեանց ոյժ տրուի կամ թէ նոր մարմիններ ստեղծուին։ Նիր Իսթը այս առիթէն օգտուելով մեծ հայցկերոյթի մը հրաւիրած է Օգոստոս 25ին համաժողովին բոլոր անդամները, անոնց պարզելու համար Ոսկեղէն Պատուիրանքին կիրակին գործը։

Մ. Ա. Մ. ընկերութեան հոգածդիր ժողովին հայ անդամներն են Եր. Գէյ Աղաթոն և Պ. Լ. Բաշալեան։

—Հայ բարեգործ մը 100,000 ֆր. արամադրած է բասիօթէրաֆիի ամենակատարեալ գործիք մը գնելու համար Հայաստանի համալսարանին համար։

—Նանսէնի Յանձնաժողովը զբաղած է իր տեղեկագիրը պատրաստելով. հասցնելու համար զայն Ազգաժողովի Սեպտեմբերի նիստին։

—Սրեանի մէջ վերաբացուած է «էսքէրանթօ» լեզուի դասընթացքը, հարց բարձրացած է Խ. Միութեան Ա. և Բ. աստիճանի դպրոցներու մէջ դասաւանդել նաև էսքէրանթօն։ Անգլ. Թրատիւնիոնն եւս նոյն հարցը բարձրացուած է։

Խ. Միութեան կրթ. գործավար Լունաչարսքին յայտարարած է թէ մենք ստ ենք և կը քաջալերենք այն ամէնը ինչ որ կը դիւրացնէ ժողովուրդներու իրար հասկնալու գործը։

—Օտեսայի օդային կայանը ձեռնարկած է օդային հաղորդակցութիւն հաստատել Թաւրիզի հետ. Օտեսա-Սեւաստիոլ-Էնզիլիի Գոլիա գծով։ 80) քիլոմէթրը հեռաւորութեամբ որ կը տեւէ 4 ժամ եւ կարժէ 60 ռուպի։

ՀԷՔ ՊՈՏՈՆԻ

Մայր հայրենիքս նրսատ հեռուն
Քրնա՞ն ես թէ՝ միտ արքուն.
Դարձիր նրսկայ պահապան
Հայ պատանիին անպաշտպան։

Տխրածս էր, մի որ խելնուկ
Դեմքս տրտում ու դալուկ,
Աչքեր ուներ շանթարձակ
Նրման երկնի վառ կայծակ։

Հարցուցի իրեն.

.— Ինչո՞ւ այդպես միտ տրտում,
Կը թափառիս ծովն ծով,
Թէ՝ քո սրտիդ միտ տրտում
Պիտի զսնե՞ս, դաւման զով։

Այսպես դալուկ ու տրտում
Կը թափառեր սարէ սար.
Ցրտելով միտ իր միտում
Զբնաց կուսին, Հայ աշխարհ։

Ըսաւ ինծի.— « Կը երազեմ
Հեռուն սրսատ իմ հայրենիքը։
Թէ՝ ե՞րբ օր մը պիտի տեսնեմ
Ու վայելեմ, Հայրենի՛քս »։ « Կարօտս »

Միլար դուն հէք պատանի,
Շուտով օր մը կը հասնի,
Հայ աշխարհս գեղանի.
Գլխաւդ վերեւ հայկեան դրօշ ծածանի
Այն ժամանակ քո տրտում
Դալուկ գեմքդ պիտ խընդայ.
Ցիտելով միտ քո մրտում
Սրերին տրդ, օրն արեայ։

925 Յունիս 21 Ե. ՂԱԶԱՐ
Պէյրութ

Շար. Ա- հշի Սրդ. սիւնակին

ՇԱՖԻՔ ՄԱՆՍՈՒՐ

Սոսկալի տեսարան, բաստապանների կողմ բաշկատելով կը բերուի, այս մարդը բալամական ոսրերու դրդիչ ու հեղինակ է եղած, այնքան տկար ցոյց կուտայ իմրզիմը, որ նոյն իսկ ոտքը վրայ չէր կրնար կենալ, դատապարտագիրը կարդացուելու պարագայի չի լսել կը ձեւացնէր, բայց այն վայրեանին ուր դահիճը չուանը վիզը կանցնէր, սկսաւ խնամփոփուիլ, եւ անքնալ պահանջելով որ իր քոյրը տեսնայ վերջին անգամ մը ըլլալով, կուլայ կաւլաչէ, մրնչեւ որ վարդը կը գործադրուի։

ՀԻՆԻՔ ՎԱՃԱՌԱՆ ԵՏՔ, ՇԱՖԻՔ ՄԱՆՍՈՒՐ ԴԱՊԻԱՄ Է ԱՊԵՐԷՆ ԻՊՐԱՀԻՄ ՄՈՒՍԱ

Անաւանիկ Իպրահիմ Մանսուրը։ Ան կը յառաջանայ վեցտասն քայլերով, եւ հրամայուն կը խնդրէ տեսնելու ոսամար իր ծնողքը կիսը եւ զաւակները, նոյնպէս կը խնդրէ որ իր մարմինը յանձնուի ծընողացքարգելու համար Իլ Սոհամմեսի գերեզմանատունը։

Իպրահիմ Մուսը կաւելցնէ նաեւ թէ, կը պարտի փոքր գումարներ զանազան մարդոց, եւ կը թուէ անունները, կը խնդրէ որ իր աշխատած գործարանին իրեն ուսեցած պարտքը վճարուի իր եղբօր որդւոյն, որ այս վերջինը իր մօր յանձնէ, մեր պատասխանը «Ռարպշն Կազեթ» իր թղթակիցը կը գրէ թէ Իպրահիմ իր մահավտանգ գործադրութենեն առաջ իր բոլոր ունեցածը պատրաստած է «Սեհիա Սաաս» կախուելեն ետքը վարեան եսք է որ Իպրահիմ Մուսա դադրած էր ապրելէ։

ԱԼԻ ԻՊՐԱՀԻՄ ՄՕՀՄԷՏ

Շատ հանդարտ, իր ծնողքին կը պատասխանէ միւսլմանական կրօնքը սկզբունքներեն երբեմ չշեղիլ, եւ քանի մը մարդոց փոքր գումարներ պարտիլը կը ստիպուի վերադարձնել։ Ինքը կարծեր թէ եւրոպական քաղաքակրթութիւնը կարենայ վերապրիլ ուրիշ պատերազմ մը եւս։ Երբ գինարարը սարսափեցաւ, որոնք նոր հնարուած էին քանդումի նոր միջոցներ որոնց ուժը կրնան գերազանցել ամէն երեւակայութիւն։ Այն ատենէն ի վեր ամենահանձարեղները կ'աշխատին ոչ առելի ահարկու զէնքեր գտնելու վրայ։ Ամերիկան կրնայ փրկել մեզ յանուն Աստուծոյ, ազատ պահեցէք Ամերիկան, բայց մի՛ լքեք Եւրոպան։

ՎԱՀԱՊԻՆԵՐԸ ԿԸ ՌՄՐԱԿՈՆԵՆ ՄԷՏԻՆԷՆ

Երուսաղէմ.— Լատինական աղբիւրէ կը հաղորդուի թէ Վահապիները յարձակումի մը ձեռնարկած են Մէտինէի դիմաց։ Երկու օրէ ի վեր կը ռմբակոծուի Ս. Քաղաքը, մեծ աւերներ պատճառելով եւ մասնաւորապէս քանդելով Մեծ Մզկիթը, որ կը պարունակէ Մարգարէին գերեզմանը։ Մեծ Մարգարէին հոգեղրօր՝ Համզայի մզկիթը քարուքանդ եղած է։

ԹԱՏՐՈՆ ՔՈՒՐՅԱԼ

ԵՆԵՍԻՆԹԷՆ ԽՈՒՄԻՒԻ ԵՐԵԿՈՅԹ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 3 ՕԵՊՏ. 1925 ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 9.30ԻՆ

ՍԻՒՊՏԱՂԱՅ «ԲՅՄԷՏԻ» ԹԱՏՐԱՀԱՍԱՐԱԿԸ

ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԽՆԴՐԱՆՈՔ ԿԸ ԲԵՄԱԴՐԷ

Մեծ ազգ. հանրահաւաք Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու մէջ

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԻԳՆԱՏ-ԱՂԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑԱՌԱՐՈՒԹԻՒՆ 3 ԿԸՐԸ

ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԺԱՆ ԼՈՒԻ

ՀԵՂ. ՍԱՇԱԿԻՒԹՐԻ

(Լեռնցուած Հայկական կեանքի)

Մասնակցութեամբ Դեր. ԿԱՐՕ ԽԱՉԱԹՈՒՆԻ

ԳԻՆԵՐ.— Օթեակ՝ 250, Ը. կարգ՝ 50, Բ. կարգ՝ 25 սուր. դահեկան.

ՊԼԷՅՐՈՒԹՅՈՒՆԵՐՈՒՆ ԸՆԴՐԷ ԼՈՅՍ

ՄՕՏ ՕՐԷՆ ՄՕՏ ՕՐԷՆ

Սաւիոյ օրջանի Տրամ—Օպերեթայի Թատերախումբը

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԴԵՐՍԱՆ ՎԱՐԴ—ՊԱՏՐԻԿԻ

Կը բեմադրէ Պէյրութի մէջ առաջին անգամ ըլլալով աշխարհահռչակ

ՀԱՄԼԷԹԸ

(Շեքսպիրի)

ՀԱՍԼԷՒ ԴԵՐԸ ԿԱ ԿԱՅԱՐԷ ՎԱՐԴ—ՊԱՏՐԻԿ

Կը մասնակցի ամբողջ խումբը.

Մանրամասնութիւններ առանձին սիւնակով

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԻՋԱԶԱՆԱԿՑԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Լոնտոն.— «Մորնինկ Փոստ» կը մեկնաբանէ այն պայմանները զոր Ամերիկա դրաւ պելժիքական պարտքերու համար եւ գտնէ թէ ասոնք աւելի նպաստաւոր կը գտնէ քան անգլիական պարտքերուն համար դրուած պայմանները։ Թերթը կ'ըսէ թէ հետաքրքրական է գիտնալ թէ Գերմանայ եւ Իտալիոյ պարտքերուն համար ի՞նչ տեսակ պայմաններ պիտի դնէ Ամերիկա, անգլիականի՞ն թէ ոչ պելժիքականին նման պայմաններ։

ՖՐԱՆՍՕ—ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լոնտոն.— Մինչեւ հիմայ որեւէ պաշտօնական հաղորդագրութիւն չէ Մր. Զբրչիլի եւ Մր. Փոայնքարէի միջեւ տեղի ունեցած բանակցութեանց մասին պարտքերու խնդրին շուրջ։ Մր. Փոայնքարէ յայտարարած է թէ նոր տեսակցութիւն տեղի պիտի ունենայ թէեւ վերջնական որեւէ ծրագիր մը կազմուած չէ տակաւին։ Ֆրանսայի եւ Մեծ Բրիտանիայի նախարարները շատ ալ գոհ չեն մամլոյ դոնուած չէ եւ բաւականացած է ըսելով թէ տեսակցութիւնը շատ մտերմական եղած է։ Ընդլիական թերթերը ոչ չափով յուսահատ բանակցութեանց յաջողութեան մասին։

ԱՊՍՏԱՄԲ ՅԵՂԱՀՈՒՄԻՄԲԵՐԸ ՀԳԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՑԱՅՏՆՈՒՆ

Ֆիլ.— Կը հաստատուի թէ Ուիֆիերը պիտի պարպեն Պէնիգէրուալէ մինչեւ Ուէրկայի շրջանը։ Մարդոյ ճնշումի վրայ հանդարտութիւն կը տիրէ։ Քրանքհինգ ընտանիքներ հպատակութիւն յայտնած են։ Յուլերու ցեղախումբը ամբողջութեամբ պիտի վերադառնայ։

Ոսպաթ.— Կիզրանի շրջանակին 416 ընտանիքներ հպատակութիւն յայտնած են։

ԻՆՉ ՊԻՏԻ ԸՆԷ ԱՆԳԼԻԱ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հանքօվ.— Ընդլիական ընդհանուր հիւպատոսին Չինաստանի արտաքին գործոց քոմիսէրին մէջ եւ տեղի ունեցող բանակցութիւնները յանկարծ դադրեցան։ Բանակցութեանց նիւթն էր ուսիական զօրքերուն Քանթոնի պաշտպանութեան համար։ Քոմիսէրը երբ 75,000 տարի ֆիւսուց հաստատում պահանջեց Ընդլիական Յունիս ամսոյ մէջ տեղի ունեցած հրացանաձգութեանց զոհերուն համար, անգլիական հիւպատոսը անմիջապէս քաշուեցաւ բանակցութիւններէն։

ԱՊԱԴԱՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԸՍՏ ԼՈՅՏ ՃՕՐԱՒ

Լոնտոնէն կը հաղորդուի Օգոստոս 12 թուով.— Կալլէսի երկրին մէջ արտասանած մեկնաբանով, Մր. Լոյտ Ճորճ ըսած է մամանորի, աղղելով իր խօսքը ներկայ բարդաթիւ ամերիկացիներուն.

— Հաստատեցէք ինծի։ Մի՞թէ չեմ որ Մ. Նահանգները միջոցը գտնէ միանալու միւս ազգերուն՝ ապահովելու համար խաղաղութիւնը, ի զուր կը փնտռուի կարելիութիւն մը պահպանելու համար ապագային մէջ քաղաքակրթութիւնը։ Չեմ կարծեր թէ եւրոպական քաղաքակրթութիւնը կարենայ վերապրիլ ուրիշ պատերազմ մը եւս։ Երբ զինադադարը առաջ դրուեցաւ, դեռ նոր հնարուած էին քանդումի նոր միջոցներ որոնց ուժը կրնան գերազանցել ամէն երեւակայութիւն։ Այն ատենէն ի վեր ամենահանճարեղները կ'աշխատին ոչ առելի ահարկու զէնքեր գտնելու վրայ։ Ամերիկան կրնայ փրկել մեզ յանուն Աստուծոյ, ազատ պահեցէք Ամերիկան, բայց մի՛ լքեք Եւրոպան։

ՎԱՀԱՊԻՆԵՐԸ ԿԸ ՌՄՐԱԿՈՆԵՆ ՄԷՏԻՆԷՆ

Երուսաղէմ.— Լատինական աղբիւրէ կը հաղորդուի թէ Վահապիները յարձակումի մը ձեռնարկած են Մէտինէի դիմաց։ Երկու օրէ ի վեր կը ռմբակոծուի Ս. Քաղաքը, մեծ աւերներ պատճառելով եւ մասնաւորապէս քանդելով Մեծ Մզկիթը, որ կը պարունակէ Մարգարէին գերեզմանը։ Մեծ Մարգարէին հոգեղրօր՝ Համզայի մզկիթը քարուքանդ եղած է։

ԿՂՆԱՆՋ ՕՂԵՐՈՎ ԱՂՋԻԿԸ

(ՎԷՊ ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

ԳՐՍԾ՝ ՀԱՅՐ—ԱՐՇԱԿ

Ա. ՄԱՍ

ԸՆԴԵՆՕԹՈՒՀԻՆ

...երուն իր ընկերուհիներու հետ յա-
...երութեան մանելէն ի վեր շատ բան
...ված էր, որոնք իրենց ծնողքը կը
...էին այս կամ այն ազգականին
...նը կամ ընկերուհիին երթալ ապա-
...կով։ Ինք ալ սկսած էր իւրացնել
... բոլորը և առաջին քայլին իսկ կ'ա-
...ի խաբել իր մայրը։

—Չէ մայրիկ, այս որ կեսօրէն ետք
...ֆիկին հետ Պէօյիւք Տերէ պիտի եր-
...նք, իր հօրաքոյրին առուներ երկու
...ք օր մնալու, գուն հոգ մի ըներ, եր-
...աքթի կը վերադառնանք։ Քիչ մը
...փոխութիւն լրած կ'ըլլանք։

—Աղէկ աղջիկս, էմէ սաթէն հա՝ ...

—Հոգ մի ըներ մայրիկ զացած տե-
...նիս պատուաւոր տեղ է։

—Անանկ է նէ աղէկ, գնա ... ասել
...ցուց Սուրբիկ տատու ... կը գլխուն
...փաթթելով և դուռը ելելով։

Սուրբիկ տատու զատատացի կնկան
...մը բոլոր միամտութիւնը կ'իւրացնէր իր
...մէջ, ամէն խոսք իրեն միամիտ դատա-
...ղութիւնը կը գոտացնէր, շուտով կը հա-
...մզուէր և կ'եզրակացնէ անմիջապէս,
...ճիշդ այս միամտութենէն տարուած
...կուտար իր որոշումը, և կ'արտասնէր որ
...իր մէկ հատիկ աղջիկը առաջին անգամ
...ըլլալով երկու չորեք օր դուրսը մնար
...հեռու իր հսկողութենէն, բոլորովին ա-
...զատ մթնոլորտի մէջ։ Եւ այս առաջին
...ազատութիւնն էր որ առիթ կ'ընծայեր
...Սիրուն՝ զայն գործածելով վիպական
...հերոսուհի մը իր անցուցած արկածա-
...խընդրական կեանքի տեղեկութեան։

Կէսօրէ ետք՝ մայր Զին Պերճիկ իր
...խոստման համաձայն կուգար առնել
...ընկերուհին Սիրունը՝ կարենալ հասնե-
...լու համար մեծ եղբի չգենաւին, Պեր-
...ճիկ վերջին նաւաձեւութեան համաձայն
...արդուզարդ մը բրած էր ու գլխիչ ա-
...նուշահոտութիւն մը կը բուրեր իր բո-
...լոր մարմնէն։ Սիրուն ևս զանազան էր
...իր լաւագոյն արդուզարդը ընել, ու եր-
...կուքը միասին դուրս կ'ելլէին աճապա-
...րանքը չգենաւին հասնելու համար։

Մամբերեքին կանուխէն Ս. Սկֆ.յն
...չգենաւերէն մին երրորդ անգամ սու-
...լեցէ ետք մամբայ կ'ելլէր իր մէջ ունե-
...նալով բազմաթիւ ճամբորդներ, որոնց
...մեծագոյն մասը տուն կը վերադառնա-
...յին, իսկ ոմանք՝ մանաւանդ Բեյրութի
...հարուստ և զուարճասէր երիտասարդ-
...ներու խմբակներ վերջին ծայր մաքուր
...և կանոնաւոր հագուած՝ Շաբաթ իրիկ-
...ուան պարահանդէսին կ'երթային նոր
...որսեր փնտռելու նոր հաճոյքներու ան-
...նատուր ըլլալու, և վերջապէս նոր օ-
...րիորդներու հետ ծանօթանալու համար։

Շոգենաւին առաջին կարգի թաւշա-
...պատ ընդարձակ սրահը մեծաւ մասամբ
...լեցուած էր պարահանդէսի փութացող
...երիտասարդ և օրիորդներէ, և շատ քիչ
...թուով ընտանիքներէ։

Սիրուն և Պերճիկ ևս տեղաւորուած
...էին ոմանց հետ զանուած աթոռներուն վրայ, որուն դիմաց նստած էին երկու պարոններ ու խոսակցութիւն մը ծայր տուած էր երկու գոյգերուն միջև։ Երիտասարդներէն մին՝ որ հնտած էր ուղղակի Սիրունին դիմաց՝ Բեյրութի ազնուականներէն ու մեծանարգ տան վաճառական Կարապետ էֆենտի Տէր Աւետիսեանի զաւակը՝ Պրն. Շաւարշն էր, որ այդ վայրկեանին իսկ ծանօթացած էր Սիրունին հետ Պերճիկի միջնորդութեամբ։ Շաւարշ՝ արկածախնդիր ու հաճոյասէր տղուն մէկն էր, հայրը տրամէկ գպրոցը որ դրրկած էր հագիւ թէ քանի մը ամիս շարունակած ու յետոյ ձգած կամ փախած էր, քիչ թէ շատ զարգացած էր ու քանի մը քառ նֆրանսերէն խոսիլ սորված էր վերջին ատեն ձգած ֆրանսական դպրոցին մէջ. այս բոլորը բաւ համարելով, և հօրը բարեացակամ վերաբերմունքէն քաջալերուած՝ սկսած էր ինք զինքը նուիրել հաճոյքներու, կինովութեան և ուրախութեանց, հսխելով ահագին գումարներ մէն մի օր, թէպէտ հայրը այնքան ալ թուլատու չէր իր զաւակին այս արարքներուն, քանի որ նոր հարուստ մըն էր և որքան մեծ ջանքերով կրցած էր հարստութեան մը հիմը դնել, անչուշտ միշտ այրիին գործաւորին և աշխատաւորին իւրաւունքները իւրացնելով ու շուկայի ամէն իրարամանութիւն գործածելով։ Բայց ազան իր հօրը բնութեան և կամքին հակառակ՝ թէպետև դժուարաւ և հազար ու մէկ դարձուածքներով կը յաջողէր ձեռք ձգել իր պէտքերուն բաւականաչափ գումար մը, իսկ իրեւ նախազգուշութիւն նաև յարմարցուցած էր բանալի մը իր հօր դրամարկղին, ուրկէ երբեմն կ'անյեռանար բաւական պատկառելի գումարներ, առանց Կարապետ էֆ.ի ուշադրութիւնը գրաւելու, որովհետև նոր հարուստի ոչ հաշիւ գիտեր և ոչ ալ որ և է կասկած կը արթնցուցներ որ և է մայրդ հանդէպ, ապայպէս Շաւարշ շնորհիւ իր արամադրութեան տակ զտնուած անհամար հարստութեան որ և է առիթ չէր փախցներ, իր հաճոյքին իր զուարճութեանց ու իր սիրուհիներուն ծախսելու իր ձեռքը անցած գումարները։

ԱԶԳ. ՇՈԳ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Միակ ԱՐՏՕՆԵԱԼ Հայ Գործակալութիւնը
Ու կուտայ ապահովական ամէն երաշխիք

Նոր վայրի ճամբորդութեանց, առեւտրական ապրանքներու փոխադրութեանց եւ ամէն կարգի շոգենաւային գործառութեանց համար դիմել

ՊԷՅՐՈՒԹ = ՓԱՓ-ԻՏՐԻՍ = ՓՈՍԹԱ-ՓՈՂՈՑ, Թիւ 110
ՄԻՀՐԱՆ ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

Հեռագիր նամակ.—
M. AGHAZARIAN B. P. 606 Beyrouth (Liban)

ԱՊՐ ԼԱՅՆ.	ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ Պէյրութէն		Աղէքսանդրիայէն	կը հասնի ՄԱՐՍԷՅԼ
ԹԱՆԻԼ.—	22	Յունիս	-----	27 Յունիս
...ԱՏԱ.—	29	»	1 Յուլիս	5 Յուլիս
...Ա .—	13	Յուլիս	-----	19 »
...ԱՏԱ .—	18	»	20 Յուլիս	24 »
...ԷԱ .—	5	Օգոստոս	-----	10 Օգոստոս
...Ա .—	7	»	-----	13 »
...ԹԱՆԻԼ .—	26	»	-----	1 Սեպտեմ.
...ԷԱ.—	10	Սեպտեմ.	-----	16 »
...ԱՏԱ .—	23	»	25 Սեպտեմ.	30 »
...Ա .—	7	Հոկտեմ.	-----	13 Հոկտեմ.
...ԲԻԱ .—	11	»	13 Հոկտեմ.	18 »
...Ա .—	16	»	-----	22 »
...ԱՏԱ .—	18	Հոկտեմ.	20 Հոկտեմ.	25 »

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ ուղղակի ՆԻՒԵՕՐՔ	
ՊՐԱԿԱ.—	8 Յուլիս 1925 ին
ԱԶԻԱ .—	2 Օգոստոսին
ՍԻՆԷԱ.—	2 Սեպտեմբերին
ՊՐԱԿԱ.—	4 Հոկտեմբերին
ՓԱՆԱՏԱ.—	10 Նոյեմբերին
ՍԻՆԷԱ .—	2 Դեկտեմբերին

ՏՕՔԹ. Հ. ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պէյրութի առաջին ելեկտրական դարմանատունը, ուր կը դարմանուի գիտական նպատակներ մեթոդի բոլոր հիւանդութիւններ ելեկտրական կազմածներ միջոցաւ։ Լիւնդերու հիւանդութեանց եւ բարդութիւններու դարմանում՝ մաս եւ Ռատիո լիւմով (Rayon ultra violé) գործիքներու ելեկտրական նպատակ մով ծայրայեղ մաքրութիւն։

Կը պատրաստուի կատարեալ խղճմտութեամբ եւ արագ, առուհասական ամէն տեսակ ակռաներ։ Գիներու դիւրամատչելիութեան համոզուելու համար կ'արժէ մէկ անգամ միայն այցելել։

Այցել՝ Հաւուզ—սատ Մ՝ օնսէնիօռ Հ՝ ըպլի փողոց մարօնիդներու եկեղեցի կից։

Օրուն թ. շաբաթ օրերը վկայուած աղիտաներու ձրի դարմանում։

ԵՈՒՆՅԹԱԷՏ ՍԹԷՅՏՍ ԼԱՅՆ

ԸՆԴՀ. ՇՈԳԵՆԱՒՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
(ՍԵՄՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՒ ՍՈՒՐԻՈՅ)

ԱԺԱՆՍ ԺՕՐԺ ՊՈՒՍԷԷ—Սուգ—Թավիլ. Նամ. 10 Պէյրութ
Ց—Ք—Նամ. 617—Թէլէֆոն Նամ. 9, 06
Հեռագիր—Էմրիկասիոն Պէյրութ.

Հաբաթական կանոնաւոր երթեւեկութիւն

Պէյրութ-Մարսէյլ-Հերոպրիի գծով, հետեւեալ Ամերիկեան աշխարհահռչակ շոգենաւերով։

ԼԷՎԻԱԹԱՆ 60'000 բօն
ԺՕՐԺ ՈՒԱՇԻՆԳԹՕՆ 30,000 բօն
ԱՄԵՐԻԿԱ 30'000 բօն
ՐԷՓԻՓԼԻՔ 28,000 »
ՓՐԷԶԻՏԱՆ ՀԱՐՏԻՆԳ 25,000
» »ՐՈՒԶՎԷԼԹ » » »

Հիւսիսային Ամերիկա (Նիւ-Եօրք) եւ այլուր։

Գիներու մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գործակալութեան, ուր կամենալի պիտի ըլլայ զտնել դիւրամատչելի եւ նպաստաւոր պայմաններ։

Այս մեծափաթթամ Ամերիկեան ընկերութիւնը կը խոստանայ որ ճամբորդներուն, լաւագոյն եւ ուղղակիա գործանէութիւն, որուն ապագայը ապահովի Ձանան իր հաճոյ գործակալները։

ԸՆԴԿ. Ա. ՀԱՐՈՒՆԻ ՀԷՔԻՄՈՎ—ՅԱՒԱՆԵԱՆ

ՕԹԷԼ ԿԻԼԻԿԻԱ

ԵՒ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՊՕՅԱՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ.

ՋԱՇԼԷ

Պատիւ անենք մեր պատուարժան յաճախորդներուն ծանուցանելու թէ մեր արդէն հանրածանօթ հայկական ճաշարանին կից բոլորովին նոր կահաւորուած կիլիկեան օթէլ մը բացինք, շատ ժամանակներով ոանխոն կ'նդունինք արօրեայ յաճախորդներուս ալ ամէն դիւրութիւններ կը տրուի դիւրամատչելի գիներով։ Արդ Ս. Ղազարոս եկեղեցիի առիթէն օգտուելիք մը ընդ...

Տէր եւ Տնօրէն
Գրիգոր Պոյաճեան եւ ընկերք.

ԳԵՂԱՐՈՒՍԵՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶՅՈՒՆ

ԽԱՋԱՏՈՒՐ ՀԱՍՏԱՏԱՆ
ՋԱՀԼԷ

Ամբողջ Սուրիոյ եւ արտասահմանի մէջ ճանչցուած եւ սիրուած

ՄԻԱԿ ԸՐՈՒԹՕՍՏԱՊԷՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

Որ ամբողջ աշխարհի արտոնագրեալներուն մրցանակներուն հետեւեալ պատուոյ նշաններուն արժանացած է.

1921 ին ոսկի մետալ • Բարիզի Թօնկրէսի 1800 առուհասագիներու մէջեն
1924 ին ոսկի մետալ • Բարիզի Թօնկրէսի 2200 առուհասագիներու մէջեն
1925 ին պղնձի մետալ • Բարիզի Թօնկրէսի 2255 առուհասագիներու մէջեն

ՓՆՏՌԵՑԷՔ՝ Առուհասի ամէն տեսակ նրբութիւն Ճշգրիտ գործնականութիւն Զարմանալի գիներ — ԵՒ ԳՈՀ՝ ՊԻՏԻ ՄՆԱ՛Ք

Հասցէ.— Գիթօ. Խաչատուր Ղ.ահլէ։

ԴԵՐՁԱԿԱՒԻՀԻ

ՏԻԿԻՆ ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

Պատանդէս-Ուսուցչուհի Ձեւագիտութեան եւ կարի, պիտի դասախօսէ Գալէնտէրեան դիւրաւոյց մեթոտով տեսական եւ գործնական, Ձեւագիտութիւն։

Հետեւող աշակերտուհիները 6 ամսուան ընթացքի մէջ պիտի ուսանին ձեւել եւ կարել։ Կը պատրաստէ նաեւ ամենատարբ Ճաշակով թաշիկներ եւ թասլեթի ծիւղեր։ Գիները դիւրամատչելի։

Հասցէ.— Հ՝ ալրա Պաթուրա Մահէլ Համամ Նուզգա

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻ ՀԱՄԱԼԵԱՆ

ՁԵՌՆԷԳՈՐԾԻ ՎԱԲԱՐԵԼԻԿԵՑԻ ԵՒ ՏՆՏԱԿ ԵՂՈՒԱՐԵՐՈՒՆԻ ԿԷՆԴՐՈՒՆԻ

Ընթացքի գործ եւ ասեղնագործութեան զանազան տեսակները, ամենալաւ կերպարներու վրայ։

Արուասահմանէն, Լիբանանի եւ Սուրիոյ բոլոր շրջաններէն եղած ապոպրանքներուն գոհացում կը տրուի։

Մաքուր եւ խիստ ճաշակաւոր գործ։

Հասցէ.— Ջիկին Մարի Համալեան, Հալէպ։ 125

ՎԱՀԱՆ ՁԱՐԾԱՖՃԵԱՆ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ԳՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԴԻՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

Բացառիկ պատեհութիւն մը կարճ ժամանակի համար

Ս. Նշան եկեղեցւոյ ճամբուն վրայ—Զօրանոցին դիմաց

ՅՕՐԹՈ. Ս. ԳԵՈՐԳԵԱՆ ԵՒՆ

ԱԿՆԱՐՈՅԺ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Եւքի ամէն տեսակ հիւանդ կընդունի Երկաչութի եւ Ուրբաթ առաջ օրը իսկ Հաբաթ կէսօրէն վերջ։ Ուրբաթի օրերը կէսօրէ ետք։

Պէյրութ, Մքուտվէրս, նայ Թպ։ այնմ փողոց թիւ 10։ 29

Թիւնոյ Գ. Թիւնոյիս

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ԸՆԴԵՆՕԹՈՒՀԻՆ

Գրիգոր Գ. Թիւնոյիս

30: avenue des Français 30: Beyrouth

Դարերէ ի վեր ազգիս ծառայելով ինչպէս գրիչով եւ դանակով ամէն տեսակ ...

29

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Խարբերդի Կուսակալութենէ Խաչիկ Գիւզէն, Պ. Նշանի Թօփուզեան կը փնտռէ իր տայրը Նշանուր Թօփուզեանը իր մայրը Եղանի, » քոյրերը Սիրանուշ, Եղնիկ, Վարդանոյշ՝ Պայծառ Թօփուզեան, եղբայրները Սամուէլ եւ Եղիա։

Դիմել, Խան Ալի Թիւ 3։

ՆՈՐ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Կ. Մ. ԱԶԱՊԱՀԵԱՆԻ
Բ. Հրատարակութիւնը,

ԳՈՀԱՐԻԿ

Փոսթ արկղ 602—Պէյրութ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՆԱՍԻՊ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ

Փողոց Համամ Իլբէյ, Հալէպ
Փորձառու ատամնաբոյժ

մաքուր եւ խղճամիտ դարմանում, կը շինէ ոսկիէ, արծաթէ ոսկորէ ամէն տեսակ տոկուն ակռաներ դիմեցէք անգամ մը եւ անպայման գոհ պիտի մնաք։

ՀԱՅԿ. ԸՆՏԻՐ ՍԻԿԱՐԷԹ ՆԵՐ՝ ՄԱՆՈՒԿԵՂՆ ԱՆՊԱՐ ՍՈԿԱՐԷԹԻ

Մրցակ սիկարէթի մեծ վաճառատունը, որ խղճմտօրէն եւ ամենաընտիր սիկարէթներ կը պատրաստէ զանազան մեծութեամբ տուփերու մէջ։ Ամէն գիւրութիւններ եւ մատչելի պայմաններ ստեղծուած է յատուկ Հայ հայրենակիցներուն։

Կը ծախուի ամէն տեղ։

Գնեցէք եւ գոհ պիտի մնաք։